

Meilė be atsako

Sergejus Kanovičius. Jis gyveno kitokioje Lietuvoje. Toje, kurioje norėjo, kad gyventume visi. Anksčiau nei bet kuris iš mūsų jis seniausiai jau vaikštinėjo dvikalbėmis lentelėmis pavadintomis gatvėmis, jo miestuose seniausiai nebuvo paminklų jokiems – raudoniems ar rudiems – kolaborantams, o tos pačios lyties žmonių santuoka jam tebuvo paprasčiausia asmeninio apsisprendimo ir asmens laisvo pasirinkimo išraiška. Jam buvo jauku Lietuvoje, kurios sūnūs ir dukterys ir jų vaikai, išvykę geresnio gyvenimo ieškoti Jungtinėn Karalystėn, Airijon, Norvegijon ar dar į kokį kraštą, visi be išimties galėdavo išdidžiai turėti ir Lietuvos pasą.

Jis metodiškai, įtaigiai, be patoso ir be kraštutinių emocijų iškrovų mėgino mums visiems kantriai paaiškinti, kad gaištame laiką dėl kvailų politinių ir kitokių interesų, intrigų. V. Kavolis, Platonas, Sokratas, Aleksandras Štomas, Tomas Venclova, Zygmundas Baumanas, Florencijos ar Flamandų dailė, The Beatles ir Pink Floyd buvo jo gyvenimo palydovai ir bedraatoriai. Jis kažkodėl negavo jokios vertingesnės Valstybės premijos, akademinio pasaulio intrigos jį nublokšdavo iš vienos Alma Mater į kitą, kol pagaliau Vytauto Didžiojo koridoriai jam tapo savausi. Niekada nepriklausęs, o ir nenorėjęs priklausyti jokiai politiniai partijai, jis buvo ne tik politologas, bet ir ryškiausiai Lietuvai kada nors Europos Parlamente atstovavęs politikas. Jo politinę karjerą nutraukė vidinės jį iškėlusios partijos intrigos, nes jos pasirinkimas buvo ganėtinai banalus – tarp pokerio ir genijaus. Genijus tą antausį priėmė taip, kaip tik jis galėjo priimti – stoiškai. Kaip stoiškai ir oriai jis reaguodavo ir į viešųjų ryšių guru ir atsitiktinių plunksnos gadintojų paskvilių liejamą purvą – tik jis mokėdavo išskleisti virš savęs erudicijos, kilnumo, kultūringo ir inteligentiško par excellence elgesio normų skėtį, ir eidavo tolyn, palikęs paskvilių autorius ir jų užsakovus stoviniuoti jų pačių padarytose balutėse.

Jis buvo žydas. Ir jis buvo lietuvis. Ir tai, kad jis kažkokios stebuklingos harmonijos dėka buvo ir viena, ir kita, jam lengvai padėjo tiesti atjautos tiltus tarp vieno ir tarp kitų. Jo laidotuvėse galėjo skambėti ir vyskupo žodis, ir Kadišas, niekas nebūtų nustebejęs, jei dar būtų pasigirdę ir pagoniškos raudos ar gerklinės Nepalo budistų mantros. Jis visiškai pralenkė laiką ir mus. Rengdamas savo išvalgas jam į nugarą peiliu dar neįdūrusiems portalams, rašydamas knygas, skraidydamas po visą pasaulį skaityti paskaitų prestižiškiausiuose Europos ir Amerikos Universitetuose, Lietuvoje jis tapo ir Suomijos Garbės Konsulu. Manding, jis nebuvo tik Suomijos Garbės Konsulas. Jis buvo visos Lietuvos garbės konsulas. Jei pamėgintume suvokti, kodėl jis buvo visų mūsų garbės konsulas, galbūt taptume geresnė visuomenė. Tokia, kuri savo herojus ir genijus įvertina dar jiems neišėjus. Leonidas Donskis mums paliko daugybę atsakymų į klausimus, dėl kurių neįstengiamo sutarti metais ir dešimtmečiais. Pamėginkime įrodyti, kad Mokytojai turi mokinių. Man regis, tai bus didžiausia pagarba jam ir tiems keliems, ačiū Dievui, tebegyviems balsams, kuriuos viešųjų ryšių projektai, politinės intrigos nenustūmė į akademinio ir politinio gyvenimo šešėlių pakraščius.

Mes visi juo džiaugėmės. Mes juo mėgavomės. Užuo pamėginę suprasti, kad kalbame su žmogumi, kuriam pagailėta laiko kada nors tapti mūsų visų

Prezidentu. Gyvenime jis, mano galva, mylėjo tris dalykus - savo katytę Tytę, žmoną Jolantą ir Lietuvą. Ir jis visada tikėjo, kad vienintelė laiminga meilė be atsako yra meilė Tėvynei.

Bernardinai.lt